

ÅRSKRÖNIKA 2023

HÖLÖ MÖRKÖ HEMBYGDSFÖRENING

1939

Riksettan gick
mellan kyrkan
och skolan.

1959

Riksettan med
ny sträckning.

INNEHÅLL

Ordförande har ordet	3
Styrelsens verksamhetsplan för 2024	3
Vykort. Roger Stigell berättar.	4-9
Flygfoton	10-11
Året som gick i bilder	12-13
Boktorget	14-15
Hölö- och Mörködräkterna	16
Verksamhetsberättelsen 2023	17-18
Föreningens ekonomi och budget	19
Kallelse med dagordning	20

PROGRAM 2024

24 mars	Årsmöte
27 mars	Hölöcirkeln "Lillsjön"
2 april	Hölöcirkeln "Riksettan"
24 april	Hölöcirkeln "Lillsjön"
7 maj	Hölöcirkeln "Riksettan"
29 maj	Hölöcirkeln "Lillsjön"
4 juni	Hölöcirkeln "Riksettan"
28 sep	Höstmarknad
24 okt	Medlemsmöte
9 nov	Verksamhetsplanering

Se kalendern på hemsidan för detaljer och tillkommande aktiviteter.

Följande handlingar för årsmötet är infogade i Årskrönikan:

ÅRSKRÖNIKAN INGÅR I MEDLEMSAVGIFTEN.

Icke medlemmar betalar 40 kr för aktuell årskrönika.

Sid 3	Verksamhetsplan för 2024
Sid 17-18	Verksamhetsberättelse över 2023
Sid 19	Resultat & Balans 2023, Budget 2024
Sid 20	Kallelse och Dagordning för årsmötet

KERSTIN STRANDS MINNESFOND

Hembygdsgföreningen övertog för några år sedan förvaltningen av Kerstin Strands minnesfond. Fonden utlyser årligen bidrag till ortens musikintresserade barn och ungdomar under 25 år för att på olika sätt främja vårt musikliv.

Läs in QR-koden med mobilen för information om ansökan.

FRÅN REDAKTIONEN

Krönikan omfattar 20 sidor och ingår i medlemsavgiften. Under 2024 planerar vi skicka ut ett Höst- och ett Vinterblad om vardera 4 sidor till boende inom vårt postområde. Ansvarig utgivare: Kristin Bladh Ström
Redaktion: Elisabeth Karlsson och Waltraut Neuschütz
Copyright © HölöMörköHembygdsgförening ISSN 1101-7228

ADRESS Tormesta 30, 153 93 Mörkö
E-POST info@holomorkohbf.se
HEMSIDA www.holomorkohbf.se
FACEBOOK @holomorkohbf

PLUSGIRO 82 65 18-3
BANKGIRO 5495-3138
SWISH 123 171 46 33

STYRELSEN 2023

Kristin Bladh Ström, ordförande	073 641 53 98
Carl-Albert Rydemark, vice ordf	070 533 76 50
Waltraut Neuschütz, sekreterare	070 147 23 17
Rasmus Eriksson, kassör	070 753 14 37
Barbro Andersson	070 355 84 38
Åke Johansson	073 720 02 67
Elisabeth Karlsson	072 211 01 80
Sonnie Kimsjö	08 550 605 31

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Ett år går fort och det är dags att sammanfatta några rader. Verksamheten har kommit igång i hembygdsgården. Vi samarbetar med bygdegårdens medlemmar och med våra grannföreningar söderut. De bjöd in oss för att vi alla behöver få fler aktiva medlemmar i föreningarna och att vi kan hjälpas åt i programverksamheten, t ex att vi inte bokar in samma dagar för större evenemang. Ett av de synliga samarbetena var det senaste Vinterbladet 2024 då Allemansrätten behandlades. Alla föreningarna kommer på ett eller annat

sätt ta upp Allemansrätten och det ansvar vi har när vi är ute i naturen.

Föredraget om fisket i Östersjön som vi bjöd in till var ett initiativ från föredragshållaren. Platsen som numera

ligger i Grödinge låg för inte så många år sedan inom Hölö-Mörkö härad. Har du något du vill berätta så vill vi gärna lyssna.

Ett av våra största evenemang är Höstmarknaden – otroligt roligt att så många deltar med sina kunskaper om gamla maskiner och sina hantverk. För varje år lär vi oss något nytt och förhoppningen är att den blir minst lika välbesökt i år.

Arbetet med att få fler aktiva medlemmar pågår.

Fortfarande finns det plats för fler så kontakta gärna någon av oss och berätta vad du vill göra.

Jag vill rikta ett stort tack till alla som gör att vår förening växer och blir mer synlig! Maskingruppen som vårdar och visar gamla maskiner, arkivgruppen som tagit tag i pappersarkivet, ”dräktgruppen” som vårdar, visar, kompletterar och hyr ut folkdräkterna.

Kristin Bladh Ström, ordförande

Verksamhetsplan 2024

Hembygdsrörelsen vilar på tre ideologiska grundpelare: humanism, demokrati och solidaritet. Hembygdsrörelsens ändamål är att vårda och synliggöra hembygdens kultur och miljö så att den blir en naturlig grund för ett gott liv. Hembygdsföreningen ska i detta syfte arbeta för

att kunskapen om och känslan för hembygdens kultur- och naturarv fördjupas och förs vidare till kommande generationer.

att kultur- och naturhistoriska minnen och miljöer tas till vara och görs tillgängliga för alla.

att värna om kulturarv, miljö, tradition och hävdvunnen sed i samband med samhällsförändring.

Föreningens verksamhet utgörs, förutom stadgeenliga möten, av - programverksamhet - studiecirklar - utställningar - insamling och bevarande av föremål och arkivalier - utgivning av litteratur - förmedling av hembygdskunskap till skolorna inom verksamhetsområdet - att vara remissinstans i samhällsplaneringsfrågor - att driva annan verksamhet som överensstämmer med ändamålsparagrafen ovan.

Hölö Mörkö Hembygdsförening planerar 2 medlemsmöten, ett par studiecirklar, deltar vid sammankomster som till exempel Mörkö bygdegårds loppmarknader med information om föreningen, ordnar bild- och filmvisningar, ordnar en höstmarknad, föreläsningar och öppnar dörren för att fler får möjlighet att delta aktivt i föreningen.

Hölö Mörkö februari 2024

Styrelsen

Vykort och vykortssamlande

Det fanns en tid då alla ville skicka ett vykort till nära och kära. Vykortet skulle allra helst visa bygdens stolthet, som kyrkan eller järnvägsstationen, eller som i Oaxens fall – kalkbruket.

Jag är vykortssamlare, eller deltiolog, som det också heter. I snart 40 år har jag samlat på vykort från Södertälje kommun, där jag är uppvuxen, samt Nykvarns kommun, där jag numera bor.

De flesta som samlar på vykort samlar vyer från orten där de bor, precis som jag. Andra har specialiserat sig på exempelvis järnvägsstationer, några samlar reklamkort, andra påsk- eller julkort, kanske kungligheter. Det är bara fantasin som sätter gränsen för samlandet.

Hölö Järnvägsstationen.

Hölö

Järnvägsstationer var populära motiv och har i dag sina samlare. Järnvägsstationer tillhör ofta gruppen av dyrare kort.

Vykorten hittar jag på lite olika sätt. Fortfarande anordnas klassiska vykortsmässor runt om i landet, och där älskar jag att botanisera i tillresta handlares vykortslådor. Jag hittar också en del på loppmarknader, auktionsfirmor och på antikvariat. Sedan hjälper vi vykortsintresserade ofta också varandra. Vi tipsar varandra om vi hittar något kort vi tror någon annan samlare kan vara intresserad av.

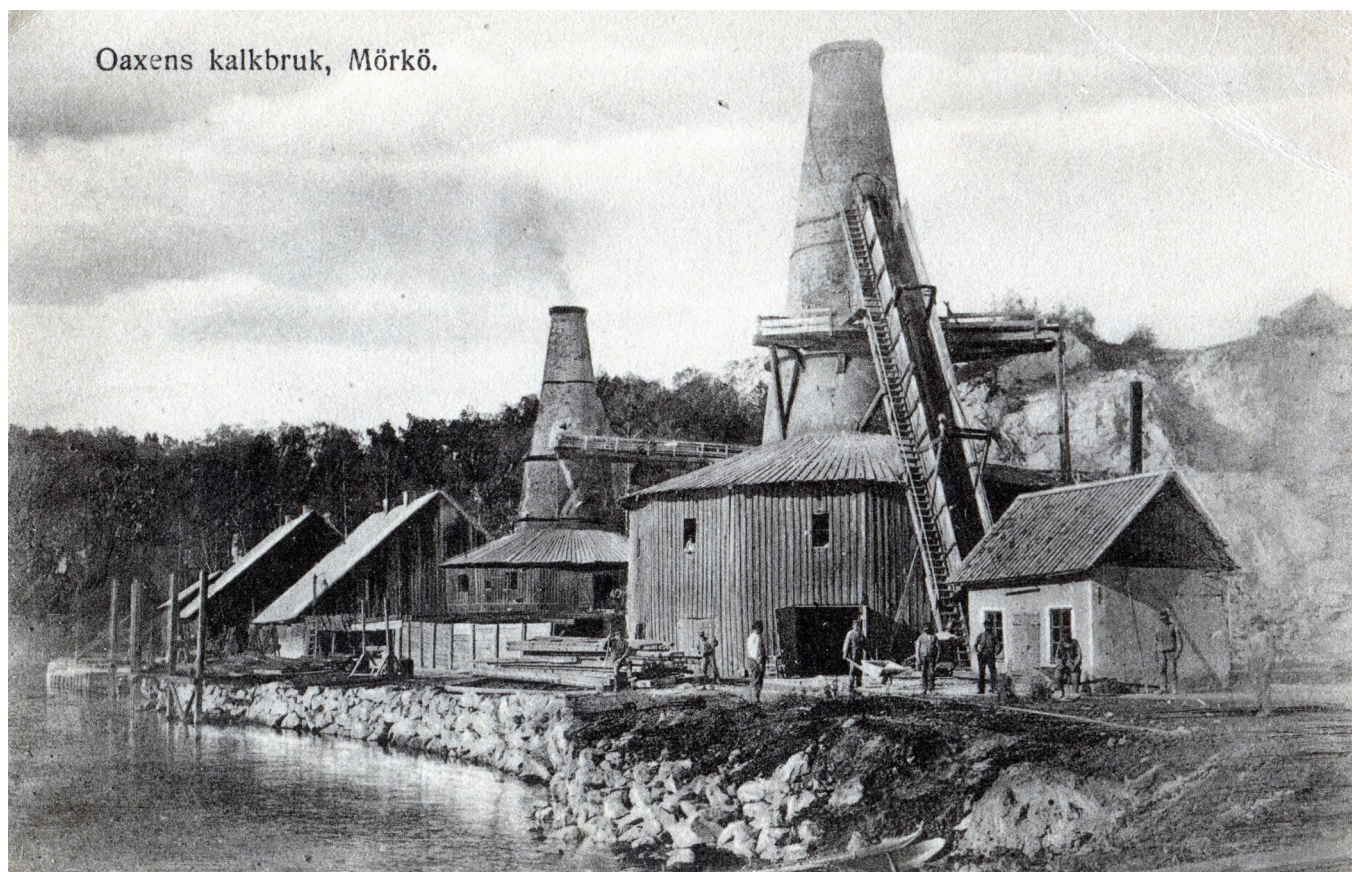
Den bästa platsen i dag, för både köpare och säljare – om än väldigt opersonligt, är annars nätet. Tradera är den största inhemska arenan, utomlands finns det många. På Tradera finns det vykort som säljs till ett fast pris, men också kort som säljs via ett auktionsförfarande. Den dag jag skriver detta ligger nästan 150 000 kort ute på Tradera och nästan 900 om du söker på just Södertälje. På eBay ligger det ute nästan 22 miljoner kort, men blott 47 stycken från Södertälje.

Merparten av korten i min egen samling, som omfattar cirka 5 000 kort från Södertälje kommun, är köpta på just Tradera.

De billigaste vykorterna brukar ligga ute för ett par kronor, fast pris. De dyraste för mellan 200 och 300 kronor. Vid ett auktionsförfarande på Tradera, vilket är det vanligaste, kan vykort i sällsynta fall dra i väg i pris upp till både 1 000 och 2 000 kronor.

Det kan låta som en dyr hobby, men de dyra korten är inte många och för en ny samlare går det snabbt att bygga upp en hygglig samling för en rimlig peng.

Jag själv, som samlat länge, hittar inte fler än ett tiotal nya kort per år. De är dock av det ovanligare slaget och betingar ofta ett högre pris.

Oaxens kalkbruk, Mörkö.

Oaxens kalkbruk

Ett vykort från tidigt 1900-tal. Närmast i bild ses tvåans kalkugn och bortom den ettans. Tvåans kalkugn revs i början av 1920-talet och på dess plats uppförde Oaxen bygdegårdsförening Gillet 1929. (Jämför med senare flygfoton på sidan 11.) Ettans kalkugn är bevarad som byggnadsminne. Det lilla huset allra närmast i bild tillhör i dag Oaxens bygdegårdsförening. Huset fungerar idag som servicehus med toaletter, duschar och pentry. Där finns också en boklåda och ett bryggeri. Industrier och industrihistoria är ett populärt samlarområde och priserna blir ofta höga. Några hundralappar är inte ovanligt.

Lite vykortshistoria

När skickades det första vykortet är en fråga jag ibland får. Frågan är inte lätt att svara på för det beror på hur man definierar ett vykort. Den tidigaste varianten, så kallade brevkort utan bilder, blev möjliga att skicka i Sverige 1872. Det första gratulationskortet skickades från Kristinehamn i december 1882. Det första kända svenska topografiska vykortet skickades i maj 1887 med en vy från Uppsala. Kortet hade måttet 14 x 9 centimeter, ett mått som ändrades i mitten av 1950-talet, då man övergick till A6-format, 14,5 x 10 centimeter.

I vykortens ungdom var det bara en del av bildsidan som upptogs av motivet, den andra delen var avsedd för själva hälsningen. På motsatta sidan av kortet, själva adressidan, där fick inget annat än adressen skrivas.

”Man befarade att utdelningen av posten skulle ta för lång tid om brevbärarna skulle lockas att läsa

hälsningarna på korten. Risken bedömdes som mindre om hälsningen stod på ena sidan och adressen på den andra”, har Bo Andersson på Postmuseum i Stockholm berättat för undertecknad.

Tittar man på äldre vykorts poststämplar kan man se att de under en period både avgångsstämplades och ankomststämplades. Då ser man också att hälsningen i allmänhet var framme redan nästkommande dag. Men servicen var bättre än så enligt Bo Andersson.

”Skickade du ett vykort inom Stockholm kunde det vara framme hos mottagaren redan samma dag och i centrala Stockholm hade man som mest till och med utbärning fyra gånger om dagen”

Från 1905 blev det tillåtet i Sverige med delad adressida, vilket betydde att hälsning och adress kunde skrivas på samma sida och ”den vackra vyen” upptog andra sidan.

Vykortsruschen

I början av 1900-talet tog vykortsskickandet fart och 1903 skickades drygt 48 miljoner kort i Sverige, på en befolkning av ungefär fem miljoner människor. Då, år 1903, byggdes ett nytt centralposthus på Vasagatan. Det sades att bygget gjorts möjligt tack vare intäkterna från det vykortsraseri som rådde.

Huset kom också att kallas Vykortshuset.

Hur många vykort som skickas i dag kan posten inte svara på då vykort inte kan särskiljas från andra försändelser. Klart är ändå att det traditionella vykortsskickandet i dag är i stort sett obefintligt.

Vykorten lokalt — Hölö, Mörkö, Oaxen

Undertecknad har roat mig med att studera närmare 400 vykort från Hölö, Mörkö och Oaxen för att se hur många fotografer, förläggare och tillverkare som på något vis varit verksamma i bygden.

Drygt vart femte kort saknar sådana uppgifter. De är ganska ofta från det första årtiondet av 1900-talet och de är ofta privatutgivna, vilket betyder att

folket på gården lät en fotograf avbilda familjen, oftast stående framför den egna fastigheten, kanske tillsammans med tjänstefolk och ibland fick till och med hästen eller oxen vara med. Därefter lät man trycka ett antal kort som man sedan skickade till släkt och vänner. Dessa upplagor var små och de är i dag ovanliga.

Under vykortens storhetstid var det många handlare och butiker som såg en möjlighet att tjäna en slant på trenden att skicka hälsningar på kort.

Bland lokala förlag, utgivare och fotografer kan nämnas Konsumtionsföreningen Oaxen, Firma Folkes diversehandel på Mörkö, Förlag Sigurd Andersson samt förlag E. Grönlund, även de på Mörkö samt Ernst Carlsson & Co, kolonial-, manufaktur-, pappers- och diverseaffär.

I Hölö har främst fotografen Sigrid Hålldin gjort avtryck i en hängiven vykortssamlares album.

En fotograf som annars arbetade i bygden och som också bör nämnas är Carl Sunnegårdh (1879-1971). Han bodde söder om Stockholm och har varit synnerligen produktiv i Stockholm och Södermanland. Han började sin karriär som cyklande fotograf innan han skaffade sig en motorcykel med sidovagn.

Mörkö, Tengby (Tegneby)

Ett vykort från 1903. Tegneby omnämns 1290, men då beläget nordligare än i dag. Tidiga vykort, icke förlagsutgivna i små upplagor, gärna med människor, kanske en hästskjuts – de har ofta ett högt samlarvärde.

Av de stora vykortsdrakarna syns däremot inte mycket. Pressbyrån exempelvis återfinns inte på något kort från Oaxen, med bara tre kort från Hölö, "Kyrkan", "Utsikt över Hölö och kyrksjön", "Parti över Åbynäs". Från Mörkö finns endast sju pressbyråkort i författarens album och lådor, varav fem klassiska vykortsmotiv, Mörkö kyrka, Hörningsholms slott och Engsholms slott, och därutöver ett kort visande Kasholmsbron och ett Järnafjärden.

Pressbyrån var annars under flera decennier den i särklass största utgivaren av vykort. År 1932 byggde de en egen vykortsfabrik på Eugeniavägen i Stockholm, samt anställde en fotograf vid namn Gustav Andersson. Gustav åkte runt till Pressbyråns alla kiosker, vilket under 50-talet var 1 250 stycken. Han ville på plats bilda sig en uppfattning om vad ortens invånare efterfrågade för motiv för att sedan kunna fotografera dem.

Engsholms slott

Ett vykort i gamla formatet, 14x9 centimeter av Carl Sunnegårdh. Utseendet på förlagsbenämningen och numreringen användes mellan 1917 och 1928.

Svaren brukade i princip alltid bli, ortens stoltheter, som kyrkan, möjligen järnvägsstationen, ålderdomshemmet, badplatsen och parken med den fina statyn.

”På 60-talet hade vi 16 000 olika motiv i lager och varenda kyrka i landet var avbildad” har Folke Lundberg på Pressbyråns museum i Stockholm berättat för undertecknad.

År 1943 byggdes Pressbyråns fabrik om och var då världens modernaste, med en kapacitet på 12 mil-

joner vykort om året, eller ungefär 40 000 om dagen.

Fabriken var sedan i bruk fram till 1964. Då hade färgkorten börjat komma och Pressbyrån fattade då beslut om att inte investera i ny utrustning för att hänga med. I stället skulle man fortsättningsvis köpa in kort från andra tillverkare. En kortare tid efter 1964 tillverkades dock kort på beställning från arkiverade original. I dag finns runt 4500 av Pressbyråns gamla glasplåtar arkiverade.

På omslaget finns två flygfoton som getts ut av AB Flygtrafik och på sidorna 10-11 finns ytterligare fyra av deras flygfoton. Dateringen av fotona är kodade med en bokstav som anger årtalet enligt nedan:

C 1935
D 1936
E 1937
F 1938
G 1939
H 1946 (delvis 47)
K 1947 (delvis 48)

L 1950
M 1951
N 1952
O 1953
P 1954
R 1955
Från 1956 är årtalet skrivet på kortet.

Mörkö kyrka

Ett av Pressbyråns många vykort i A6-format. Logotypen längst nere i högra hörnet började användas 1945 och utgörs av en Sverigekarta och ett tåg. Pressbyrån använde olika filialer som distribuerade vykort till Pressbyråns kiosker och återförsäljare. De två första siffrorna under logotypen visar att det i det här fallet handlar om filialen i Eskilstuna. De andra två siffrorna är ett löpnummer.

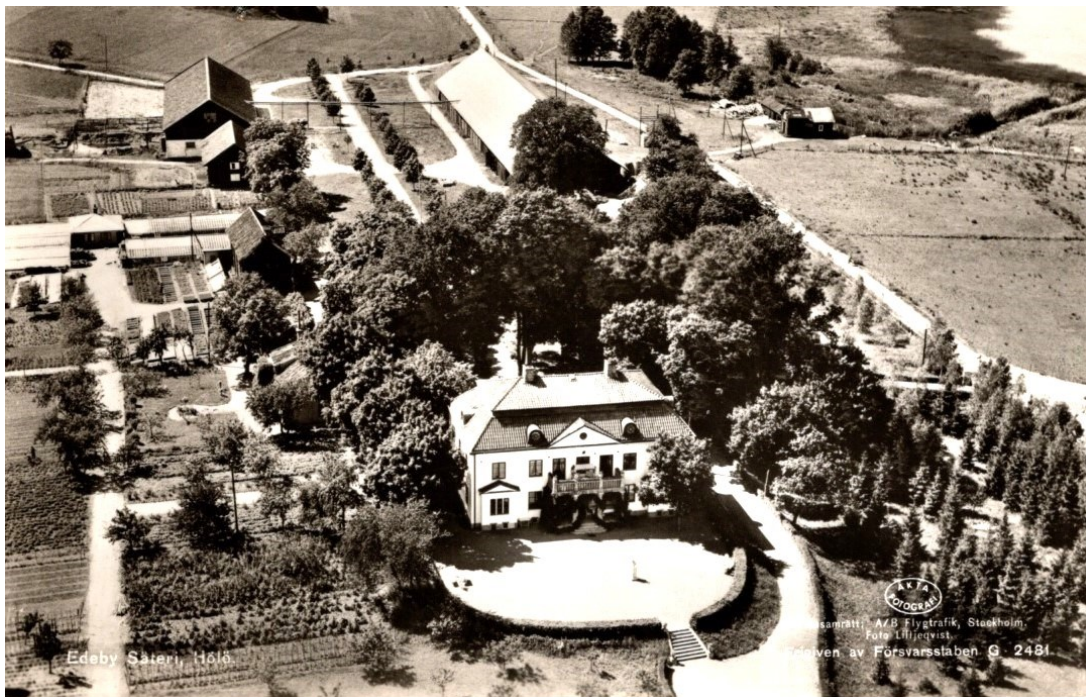
Skolan på Oaxen

Foto från tidigt 1900-tal. Fotograf var kalkbruksarbetaren Verner Lennholm som skapade många vykort.

Den som vill prata vykort och samlande, eller få tips på litteratur, är välkommen att höra av sig till undertecknad.

Roger Stigell roger.stigell1@gmail.com

070-696 52 20

Flygfoton som AB Flygtrafik tog 1939

- Edeby säteri, Hölö
- Tjulsta gård, Hölö
- Mörkö kyrka, Mörkö
- Ön Oaxen (undre fotot på sidan 11)
- Riksettan, Hölö (övre fotot på omslaget)

Foto: Aero-Materiel AB

Nordiska museet

Oaxen Vykortet som tagits av Aero-Material AB är från 1935 och finns i samlingarna hos Nordiska museet.

Ön Oaxen.

ÄKTA
FOTOGRAF
Einsamrätt: A/B Flygtrafik, Stockholm.
Foto Lilljeqvist.
Frigiven av Försvarstaben G 2506

Jämfört med övre fotot har silona byggts och den sista av den gamla typen av ugnar — sjuan — syns intill silona. Kroksviken är ännu inte igenfylld utan går ända fram till det skogsklädda berget.

Torekällbergets 1800-tals dagar. Vi deltog fredag 16 juni och lördag 17 juni. Place- ringen var på stallplanen i skön skugga av den stora asken.

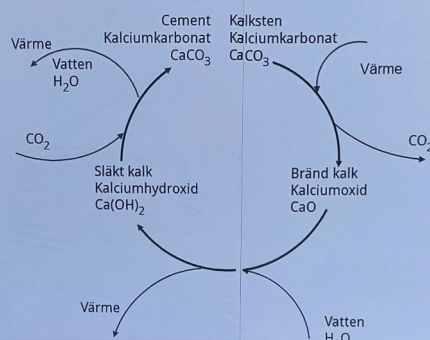

Poul Bergesen, tidigare aktiv på Bläse kalkmuseum på Gotland släcker bränd kalk. Kalken var bränd i Oxelösunds Järnverk i sam- band med järnframställningen.

Mikael Henriksson, Oaxen, har gjort skissen som visar kalkens krets- lopp.

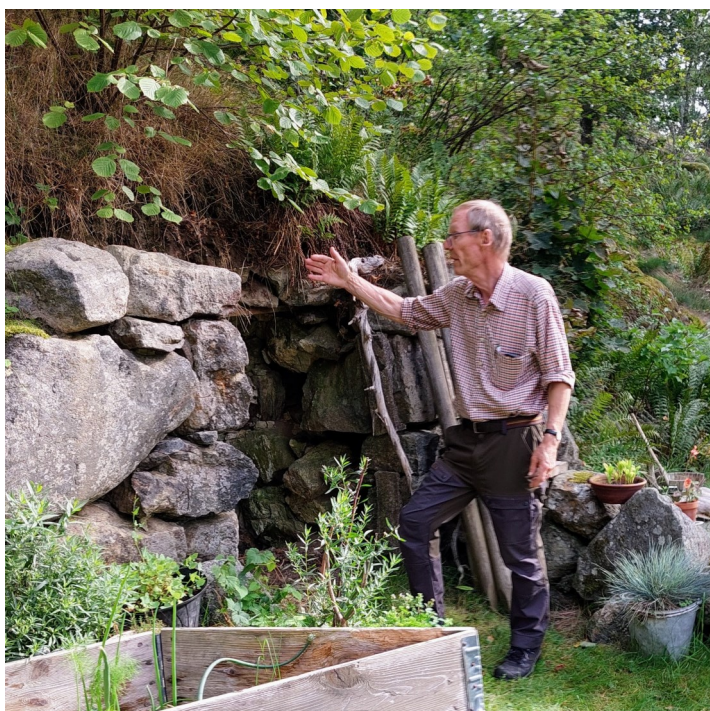
Åsa Sparr, Oaxen, klädd i sin vackra Mörködräkt vid bordet med våra skrifter.

KALKENS TEKNISKA KRETSLOPP

Höstmarknad 30 september med 17 utställare som sålde sina alster.

Länsstyrelsen i Stockholm var värd för en kurs i att restaurera jordkällare. Kursledare var Kjell Gustavsson från Växjö. Han inledde med teori i hembygdsgården. Efter lunch blev det praktik genom besök i jordkällare på Mörkö (här Grönbrink) och övning i att spräcka sten.

Anki Lauberg bjöd in till sitt båthus den 23 maj på Grödingelandet där hon berättade om familjens fiske förr.

1913 - 2013
100 ÅR PÅ SPÅRET
MED JÄRNVÄGEN
JÄRNA - NYKÖPING

JÄRNA HÖLÖ NORRVRÅ (HÅLLPLATS) VAGNHÄRAD VÄSTERLJUNG LÄSTRINGE TYSTBERGA SVÄRTAGÅRD SJÖSA NYKÖPING Ö (HÅLLPLATS) NYKÖPING C

I samarbete mellan hembygdsgårderna utefter sträckan

Den gamle skräddaren berättar
En sömländsk folk- och bygdeskildring från senare delen av 1800-talet
Baserad på skräddare Erik Ljunggrens memoarer

Utgiven av
HÖLÖ MÖRKÖ Hembygdsgård

Pålsundet
"Sundet som skiljer Mörkö från övriga Sverige"
En hembygdshistorisk fillbakablick

Hölo Mörkö Hembygdsgård

*det gamla Oaxen.
det gamla Oaxen.
det gamla Oaxen.*

Flaggjunkaren Emanuel Jansson skildrar livet på kalkbruksön Oaxen vid 1800-talets slut

Redigerad och utgiven av Hölo Mörkö Hembygdsgård

Skilleby
genom tiderna
Byn vid skillnaden mellan Järna och Hölo socknar.

HÖLÖ MÖRKÖ HEMBYGDSFÖRENING

KÖP I WEBBUTIKEN

Föreningens skrifter kan du köpa i webbutiken (www.holomorkohbf-butik.se).
Läs in QR-koden med mobilen.
Skrifterna finns också i hembygdsgården (Mörkö Bygdgård).

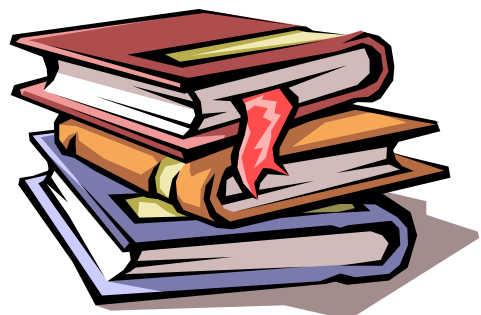
SAKNAR DU NÅGON ÅRSKRÖNIKA?

Gamla årskrönikor från 1989 — 2022 finns gratis att få i hembygdsgården. Du kan läsa årskrönikor och Informationsblad digitalt på hemsidan under fliken **Skrifter**.

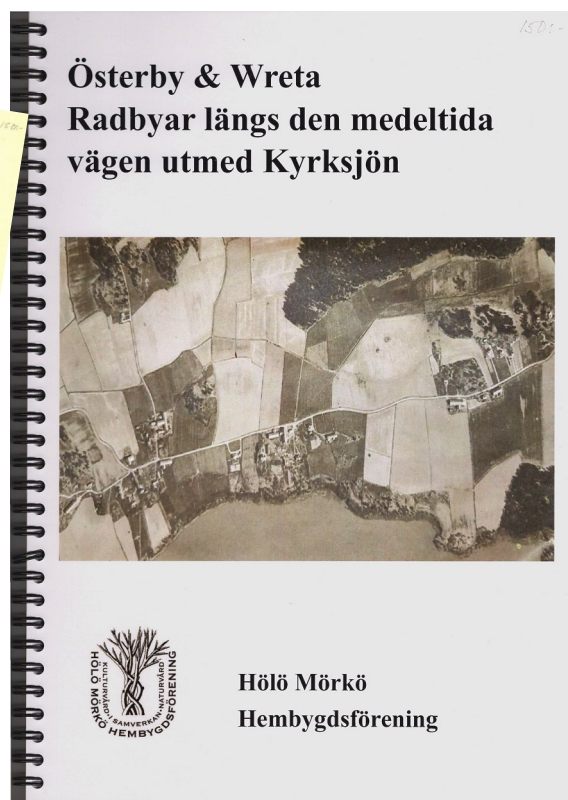
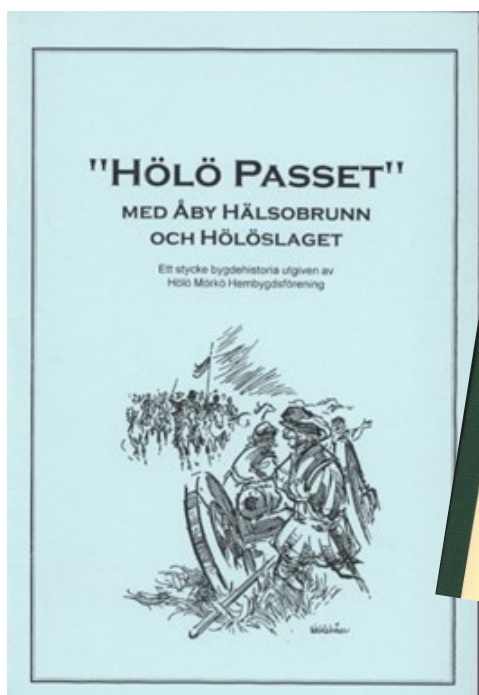
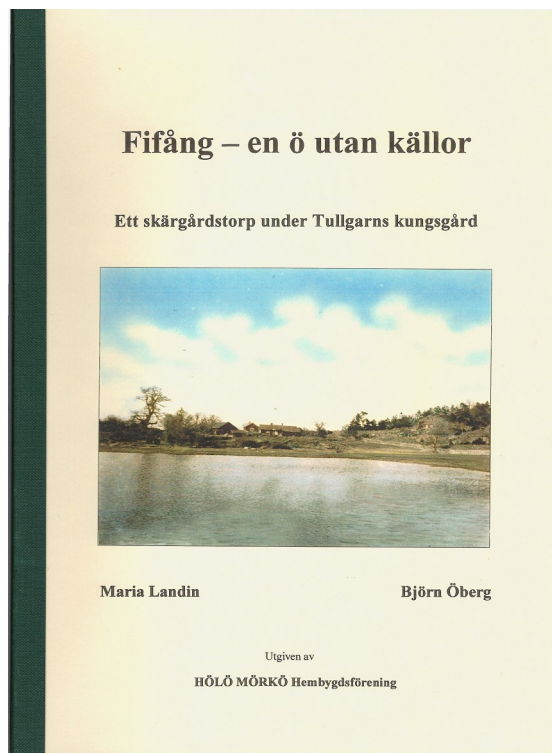
ADRESS Tormesta 30, 153 93 Mörkö
E-POST info@holomorkohbf.se
HEMSIDA www.holomorkohbf.se
FACEBOOK @holomorkohbf

PLUSGIRO 82 65 18-3
BANKGIRO 5495-3138
SWISH 123 171 46 33

BOKTORGET

- Kustfiske från Fifång till Näveksvarn** 150 kr
Gunnel Andersdotter och Christina Frieberg
- Hölöbygdens hembygdsdräkt** 80 kr
Dräkten invigd den 3 juli 1982. Innehåller brodyr- och sömnadsbeskrivning. Bearbetad av Sonnie Kimsjö. Nyutgiven 2018, 28 sidor.
- Hölöprosten Scharff och rysshärjningarna 1719** 30 kr
Av Ivar Högström. 2:a utgåvan 1998, 39 sidor.
- Hölö socken** 150 kr
En berättelse från 1828. Av prosten Johan Erik Petri. Sörmländska handlingar nr 25. Nytryck 2013, 96 sidor.
- Hölö sockenstämmoprotokoll** 100 kr
Renskrift från handskrivna och kopierade originalhandlingar från 1844-1846. Utgiven 2002, 130 sidor.
- Två generationer fotografer i Hölö, Sigrid Hållidin och Elsa Tidblad** 30 kr
Om utställningen med samma namn. Utgiven 2009.
- Livet på landet "Radiogården", Berga gård på Mörkö** 30 kr
Samtal med Eva-Britta Landström. Utgiven 2007, 16 sidor.
- Tegeltillverkning inom Hölö Mörkö** 30 kr
Verksamheten under 1600- och 1700-talen. Utgiven av hembygdsföreningens studiegrupp 1996, 16 sidor.

Hölö- och Mörködräkterna

Svartvitt foto på Mörködräkten från Södermanlands Museum.

Intresserad av att sy en folkdräkt?

Hölö Mörkö Hembygdsförening, Hölö-Mörkö församling och Kulturcentrum Hölö Kyrkskola kan tillsammans ge stöd i form av lokaler, redskap och viss rådgivning till en grupp som bär sig själv av eget intresse. Mycket historia och information finns att tillgå hos alla stödjande aktörer och det finns än så länge kunskap kvar i den grupp som tog fram dräkterna. Låt oss därför förädla den kunskapen och få den att leva vidare i nya generationer och dokument innan det är för sent!

Tillsammans kan vi kanske utveckla en manlig motsvarighet till de kvinnliga dräkterna, som en ny utmaning för intresserade.

Hör av dig om du tycker detta låter intressant!

Hölö Mörkö Hembygdsförening

Barbro Andersson 070-355 84 38

Hölö-Mörkö församling

Ami Linder Kullås 08-554 309 84

Anne-marie.kullas@svenskakyrkan.se

Kulturcentrum Hölö Kyrkskola

Lena Hansjons 070-535 83 21

Lena.hansjons@gmail.com

Hyr en av våra dräkter när du vill vara extra fin!

Färgbilden visar Mörkö- respektive Hölödräkten.

På hemsidan kan du läsa mer om de båda dräkterna och hur du gör för att hyra dem. Läs in QR-koden med din mobil för att enkelt hitta till rätt sida.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE för 2023 vilket är föreningens 48:e verksamhetsår.

Styrelsen bestod under året av 8 ordinarie ledamöter:

Ordförande Kristin Bladh Ström, vice ordförande Carl-Albert Rydemark, kassör Rasmus Eriksson, sekreterare Waltraut Neuschütz samt ledamöterna Elisabeth Karlsson, Sonnie Kimsjö, Barbro Andersson och Åke Johansson.

Revisorer: Inger Frisch, Sune Karlsson med ersättare Leif Lindgren, Lena Ydebrink.

Valberedning: Nils Söderberg, Börje Andersson, Jan Lundberg.

Föreningens firmatecknare: ordförande Kristin Bladh Ström och kassör Rasmus Eriksson, var för sig.

Möten: Utöver årsmötet som hölls den 26 mars har styrelsen haft 6 protokollförda möten. Medlemsmöten hölls 13 maj och 21 oktober där styrelsen informerade om den aktuella situationen samt önskade få förslag på aktiviteter samt feedback på de som varit.

Kretsmöten tillsammans med hembygdsföreningarna i Trosa kommun. Ett möte skedde på hembygdsgården 9 maj med Hölö Mörkö hembygdsförening som värd. Nästa möte den 11 oktober i Västerlunds hembygdsgård där huvudtemat handlade om engagemang kring Allemansrätten.

Medlemmar: Föreningen hade vid årsskiftet 333 medlemmar. Då många av dessa går under kategorin "Familjemedlem" bedöms antalet individer vara betydligt högre.

Ärenden som styrelsen arbetat med

Diskussioner har förts kring vilken utsträckning vi ska prioritera arbetet med bidragsansökan hos Leader Sörmlandskusten för de planerade utställningsbodarna på den mark som föreningen arrenderar av Mörkö bygdegårdsförening. Alternativa förslag kring framtiden har väckts, visserligen inte genomförbara ännu men kanske i framtiden. Detta gav anledning att vänta med Leaderansökan. Fokus lades istället på att skapa arbetsformer för hur föreningens omfattande samling av föremål och dokumentarkivet kan inventeras. Ambitionen är att lätt kunna använda föremål till vår programverksamhet och att komplettera det digitaliserade arkivet för att öka tillgängligheten.

Andra ärenden har varit interna genomgångar av föreningens digitala verktyg, inkomna frågor från medlemmar, gemensamma frågor med bygdegårdsföreningen och planering inför programmen.

Programaktiviteter

Vid vårens utställning på Kulturcentrum Hölö Kyrkskola med tema "Tullgarns vävskola – en bortglömd tråd" bidrog föreningen med att visa ett urval av sina bygdedräkter.

Utflykt 23 maj till Hagudden i Grödinge där Anki Lauberg inbjöd till sitt båthus att lyssna till minnen från skolåren i Eneboda skola, Mörkö, samt hur hennes förfäder bedrev småskaligt fiskeri i våra farvatten för ett halvt sekel sedan.

Guidning på Oaxen skedde vid 10 tillfällen och Elisabeth Karlsson ledde dessa.

Till invigningen 16-18 juni av Torekällbergets sommarutställning med temat "Råby, bland folk och få på 1860-70-talet", deltog föreningen och valde att visa hur man släcker bränd kalk. Ett arbetsmoment som under nämnda årtionden utfördes av kalkbruket på öarna Karta och Oaxen. Föreningens skrifter fanns också till försäljning.

Under två av Mörkö Bygdegårds sommarloppisar deltog hembygdsföreningen i stora salen och visade bildspel ur arkivet, även fotografier med mera ur våra arkivpärmar samt sålde skrifter.

Föreningen deltog den 8 september i kursen "Vårda och restaurera jordkällare". Kursen anordnades av Länsstyrelsen i Stockholms län som annonserat detta till hembygdsföreningarna i södra länet. Kursledare var Kjell Gustavsson från Växjö. Kursen var gratis och mycket välbesökt.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE, *fortsättning*

Vid Kulturarvsdagarna, initierat av Riksantikvarieämbetet, var årets tema "Levande kulturarv". Föreningen bidrog den 10 september med att locka den yngre publiken att skapa trädockor. Ingresset var minimalt.

Den 30 september var det dags för Höstmarknad. 17 lokala marknadsstånd var placerade på gräsplanen uppe vid huset. På grusplanen kördes spånhyvel och vedkap. Där släckte vi även några klumpar bränd kalk. Inomhus visade vi filmer, bildspel, sålde skrifter och fika. En del av spånen användes sedan till takbeklädnad på lilla bokbytarstugan som kommer att placeras på området. Marknaden var välbesökt i det vackra höstvädret.

Julbord 7 december med inbjudna gäster var ett gemensamt arrangemang med Mörkö bygdegårdsförening.

Studiecirklar är en stillsammare typ av programaktivitet. Våra två Hölöcirklar fortsätter med insamlandet av material tänkt till var sin skrift.

"Riksettan", rör Sörby-Valåkersväg längs den forna riksvägen sydöst om Hölö kyrka.

"Lillsjön", omfattar områden kring gårdarna Edeby, Vrå, och Lida nära Lillsjön.

Deltagarna i respektive cirkel träffas regelbundet en gång i månaden.

"Maskingruppen" träffades i juni för att köra tändkulemotorer i Johan Krafts verkstad. Träff även i september inför Höstmarknaden där gruppen ansvarar för att maskiner och tillbehör är intakta att visas upp.

En ny grupp, "Arkivgruppen", bildades tidigt under året. Gruppen har efter senaste flytten inventerat det befintliga pappersarkivet och arbetar med att göra delar av materialet digitalt åtkomligt.

Skriftförsäljning skedde via föreningens webbutik samt under sommaren på Oaxen och i samband med föreningens program. Föreningens Årskrönika

fick medlemmarna sedvanligt med kallelsen till årsmötet. Vinter- och Höstbladet distribuerades på orten som samhällsutskick och skickades som vanlig post till medlemmar utanför Hölö-Mörkö.

Kerstin Strands Minnesfond aktiverades under året. Fyra ansökningar inkom varav tre beviljades. Utdelning skedde den 1 juni på hembygdsgården där stipendiemottagarna tillsammans med sina närmaste bjöds på uppskattat mingel.

Ekonomi

Beträffande den ekonomiska ställningen hänvisas till resultat- och balansräkningen. Årets resultat visar ett underskott på 5 207 kronor. Inkomna gåvor har varit att medlemsavgifter märkbart rundats av uppåt. Stort tack för detta.

Kristin Bladh Ström

Rasmus Eriksson

Barbro Andersson

Elisabeth Karlsson

Carl-Albert Rydemark

Waltraut Neuschütz

Åke Johansson

Sonnie Kimsjö

Det ska bli en "bokbytarholk" med egentillverkad takspån från höstmarknaden.

Fortsättning följer...

EKONOMISK REDOVISNING FÖR 2023 OCH BUDGET 2024

RESULTAT		Resultat 2023	Budget 2024
Intäkter	Medlemsavgifter	50 700	50 000
	Evenemang	7 390	7 000
	Sålda skrifter	5 250	5 000
	Föreningsbidrag	31 759	30 000
	Övriga bidrag och gåvor	725	500
	Ränta	1 796	500
	Summa intäkter	97 621	92 500
Kostnader	Årskrönika och Informationsblad	39 737	43 000
	Evenemang	4 296	4 000
	Lokaler, hyra och arrende	17 183	15 000
	IT drift & datautrustning	12 260	16 500
	Försäkring och medlemsavgifter	11 806	11 666
	Arkiv och övriga kostnader	17 545	11 500
	Summa kostnader	102 828	101 666
	Resultat	-5 207	-9 166

BALANS		Ingående	Perioden	Utgående
Tillgångar	Kassa, Bank, Plusgiro	122 278	-2 688	119 590
	Övriga fordringar/förskott	30 180	-13 514	16 666
	Skattekonto	823	1 784	2 607
	Summa Tillgångar	153 281	-14 418	138 863
Eget kapital & Skulder	Minnesfond/Donationer	-20 703	0	-20 703
	Donationer skrifter	-12 585	6 083	-6 502
	Balanserat resultat	-117 824	1 434	-116 390
	Årets resultat	1 434	3 772	5 207
	Förskottsbetalda medlemsavgifter	-1 350	875	-475
	Övriga skulder	-2 253	2 253	0
	Summa Eget kapital & Skulder	-153 281	14 418	-138 863

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE FÖR HÖLÖ MÖRKÖ HEMBYGDSFÖRENING

Tid Söndag 24 mars 2024, klockan 13

Plats Hölö Mörkö Hembygdsgård (Mörkö Bygdegård), Mörkö

DAGORDNING VID ÅRSMÖTE FÖR HÖLÖ MÖRKÖ HEMBYGDSFÖRENING

DEN 24 MARS 2024

1. Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysande
2. Val av årsmötesfunktionärer
 - Mötesordförande
 - Mötessekreterare
 - Två protokolljusterare
 - Två rösträknare
3. Fastställande av dagordning
4. Årsredovisning
 - Verksamhetsberättelsen
 - Bokslut
 - Fastställande av resultat- och balansräkningarna
5. Föredragning av revisorernas berättelse
6. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
7. Fastställande av eventuella arvoden och traktamenten till styrelsens ledamöter samt eventuella andra ersättningar
8. Behandling av inkomna motioner och styrelsens förslag
9. Fastställande av budget och verksamhetsplan för räkenskapsåret 2023
10. Fastställande av medlemsavgifter till föreningen
11. Val av:
 - Ordförande för kommande verksamhetsår 2024
 - Styrelseledamöter för de två kommande verksamhetsåren 2024—2025
 - Två revisorer för kommande verksamhetsår 2024
 - Två ersättare för revisorerna för kommande verksamhetsår 2024
 - Valberedning om högst fem ledamöter, varav en sammankallande
12. Kerstin Strands Minnesfond
13. Övriga frågor
14. Avslut med eftersnack till kaffet.

Efter årsmötet bjuder vi på kaffe och kaka.

Välkommen

Styrelsen

